

ЗАКОН О КОМУНАЛНИМ ДЕЛАТНОСТИМА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом одређују се комуналне делатности и уређују општи услови и начин њиховог обављања.

Појам комуналне делатности

Члан 2.

Комуналне делатности, у смислу овог закона, су делатности производње и испоруке комуналних производа и пружања услуга код којих је јединица локалне самоуправе дужна да обезбеди квалитет, обим, доступност, континуитет и надзор над њиховим вршењем, у складу са потребама физичких и правних лица на својој територији, као и расположивим средствима.

Комуналне делатности су делатности од општег интереса.

Комуналне делатности у смислу овог закона су:

1. снабдевање водом за пиће;
2. пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода;
3. производња и снабдевање паром и топлим водом;
4. превоз путника у градском саобраћају;
5. управљање комуналним отпадом;
6. управљање гробљима;
7. одржавање улица, путева и других јавних површина;
8. управљање јавним паркиралиштима;
9. управљање пијацама;
10. одржавање јавног осветљења;
11. одржавање чистоће на јавним површинама;
12. одржавање зелених површина;
13. одржавање стамбених зграда;
14. димничарска делатност;
15. делатност зоохигијене.

Скупштина јединице локалне самоуправе може, уз прибављену сагласност Републичке дирекције за комуналне делатности, као комуналне делатности одредити и друге делатности од локалног интереса и прописати услове њиховог обављања.

Одређење комуналних делатности

Члан 3.

Комуналне делатности из члана 2. става 3. овог закона јесу:

1) снабдевање водом за пиће је захватање, пречишћавање, прерада и испорука воде водоводном мрежом до мерног инструмента потрошача, укључујући и мерни инструмент;

2) пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода је сакупљање, одвођење, пречишћавање и испуштањеотпадних, атмосферских и површинских вода

са јавних површина, односно од прикључка корисника на заједничку канализациону мрежу, третман отпадних вода у уређају за пречишћавање, црпљење, одвоз и збрињавање фекалија из септичких јама;

3) производња и снабдевање паром и топлим водом је производња, сакупљање и испорука топле воде и паре из даљинског централизованог извора или појединачних извора топловодном мрежом до подстаница потрошача, односно мерног инструмента, обухватајући и подстаницу, односно мерни инструмент;

4) превоз путника у градском саобраћају је обављање јавног превоза путника на подручју јединице локалне самоуправе унутар насељеног места или између два или више насељених места шинским превозом, тролејбусима, аутобусима, такси превозом као и обезбеђивање пријема и отпреме путника на станицама и стајалиштима;

5) управљање комуналним отпадом је сакупљање комуналног отпада, његово одвожење, безбедно одлагање и третман, селекција секундарних сировина и одржавање, санирање и затварање депонија, као и и чишћења дивљих депонија;

6) управљање гробљима је одржавање гробља и објеката, који се налазе у склопу гробља (мртвачница, капела и крематоријума), сахрањивање или кремирање, као и одржавање пасивних гробља, споменика и спомен костурница;

7) одржавање улица, путева и других јавних површина у градовима и другим насељима је пројектовање, поправка, реконструкција и извођење других радова на одржавању улица и саобраћајница, јавних површина (тргова, платоа и сл.), хоризонталне и вертикалне саобраћајне сигнализације укључујући и зимску службу;

8) управљање јавним паркиралиштима је стварање и одржавање услова за коришћење јавних паркиралишта са контролисаним уласком и изласком возила и на местима посебно обележеним за паркирање возила на деловима јавних површина и уклањање и одвожење непрописно паркираних возила;

10) управљање пијацама је комунално опремање, одржавање и организација делатности на затвореним и отвореним просторима, који су намењени за обављање промета пољопривредно-прехрамбених и других производа;

10) одржавање јавног осветљења обухвата одржавање објеката и инсталација јавне расвете којима се осветљавају саобраћајне и друге јавне површине;

11) одржавање чистоће на јавним површинама је чишћење и прање асфалтираних, бетонских, поплочаних и зелених јавних површина, прикупљање и одвожење комуналног отпада са тих површина, одржавање и прање посуда за отпатке на јавним површинама као и одржавање јавних чесми, фонтана, купалишта, плажа и тоалета;

12) одржавање јавних зелених површина је уређење и редовно одржавање зелених и рекреативних површина и приобаља;

13) одржавање стамбених зграда обухвата радове на инвестиционом и текућем одржавању заједничких делова стамбене зграде укључујући и хитне интервенције;

14) димничарска делатност је чишћење, одржавање и контрола димноводних и ложишних објеката и уређаја, преглед новоизграђених и дограђених димноводних и ложишних објеката и уређаја, чишћење вентилационих канала и уређаја и мерење емисије димних гасова и прашкастих материја;

15) делатност зоохигијене је спровођење контроле и смањења популације напуштених животиња и њихово прикупљање, превоз и збрињавање.

II. ОБАВЉАЊЕ КОМУНАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Надлежност за уређивање комуналних делатности

Члан 4.

Јединица локалне самоуправе, у складу са овим законом, обезбеђује материјалне, техничке и друге услове за изградњу, одржавање и функционисање комуналних објеката и за техничко и технолошко јединства система и уређује и обезбеђује услове обављања комуналних делатности и њиховог развоја.

Јединица локалне самоуправе нарочито уређује у складу са овим законом услове обављања комуналних делатности, права и обавезе корисника комуналних производа и услуга, обим и квалитет комуналних производа и услуга и начин вршења надзора над обављањем комуналних делатности обезбеђујући:

- 1) одговарајући обухват, обим и квалитет комуналних производа и услуга, који подразумева нарочито: здравствену и хигијенску исправност према прописаним стандардима и нормативима, тачност у погледу рокова испоруке, сигурност корисника у добијању производа и услуга, поузданост, приступачност и трајност у пружању производа и услуга;
- 2) развој и унапређивање квалитета и асортимана комуналних производа и услуга, као и унапређивање организације рада, ефикасности и других услова производње и пружања производа и услуга;
- 3) сагласност са начелима одрживог развоја;
- 4) ефикасно коришћење ресурса и смањење трошкова обављања комуналних делатности успостављањем сарадње две или више јединица локалне самоуправе и других активности када за то постоји могућност;
- 5) подстицање конкуренције вршилаца комуналних делатности кад год је то економски оправдано.

На заштићеним подручјима од општег интереса као и на другим подручјима која Влада Републике Србије одреди као подручја од посебног значаја, Републичка дирекција за комуналне делатности може утврдити посебне услове обављања комуналних услуга којима се осигурава одрживо коришћење и управљање природним ресурсима и добрима и спречавање негативних последица у природи.

На подручјима из става 3. овог члана, министарство надлежно за комуналне делатности може, на основу одлуке Владе Републике Србије, преузети све или поједине надлежности за обављање послова за које је према овом закону надлежна јединица локалне самоуправе.

Вршиоци комуналних делатности

Члан 5.

Комуналну делатност, зависно од природе комуналне делатности и конкретних услова и потреба у јединици локалне самоуправе, може да обавља у складу са законом:

- 1) јавно комунално предузеће;
- 2) орган управе јединице локалне самоуправе;
- 3) привредно друштво и предузетник;
- 4) сеоска месна заједница, којој се у складу са одлуком јединице локалне самоуправе, а на основу закона, могу поверити, уз обезбеђивање за то потребних средстава, комунални послови који служе потребама становника те месне заједнице;

- 5) традиционална верска заједница, која у складу са одлуком јединице локалне самоуправе, а на основу закона, може обављати послове уређивања и одржавања гробаља;
- 6) друга лица, у складу са законом.

Конкуренција вршилаца комуналних делатности

Члан 6.

Јединица локалне самоуправе је обавезна да подстиче конкуренцију у обављању комуналних делатности кад год је то могуће и економски оправдано, односно да обезбеди конкуренцију у поступку поверавања комуналних делатности.

Комуналну делатност може да обавља свако лице из члана 5. овог Закона у складу са прописима којима се ближе уређују услови обављања тих делатности.

Ограничења у вршењу комуналних делатности

Члан 7.

Изузетно од одредбе из члана 6. овог закона, јединица локалне самоуправе може својим актом у складу са прописима о заштити конкуренције, водећи рачуна о економском напретку и добробити друштва, а нарочито о користи корисника комуналних услуга, предвидети да се комунална делатност из члана 2. став 3. тачке 4-9. обавља тако да ту делатност на одређеној територији обавља само један вршилац комуналне делатности, односно више вршилаца комуналне делатности, којима јединица локалне самоуправе уговором повери обављање делатности.

Делатности из члана 2. став 3, тачке 1-3. може обављати само јавно комунално предузеће, односно привредно друштво са већинским учешћем јавног капитала.

Јединица локалне самоуправе може, у складу са одредбама чл. 16.-23. овог Закона, поверити послове пречишћавања отпадних вода, односно производње топле воде или паре и привредном друштву које поседује вишак капацитета, односно које преузме обавезу да изгради одговарајуће постројење, које постаје техничко-технолошки део јединственог система.

III. УСЛОВИ КОЈЕ МОРАЈУ ДА ИСПУНЕ ВРШИОЦИ КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Услови за обављање комуналне делатности

Члан 8.

Вршиоци комуналне делатности морају испуњавати следеће услове:

1. да су регистровани за обављање одређене комуналне делатности;
2. да поседују одговарајућу опрему, средства и кадрове, који могу обезбедити стално и квалитетно обављање комуналне делатности.

Решење о испуњености услова за обављање комуналне делатности

Члан 9.

Учесници конкурса за поверавање комуналних делатности дужни су да као доказ о испуњености услова за учествовање на конкурс, јединици локалне самоуправе доставе решење Републичке дирекције за комуналне делатности о испуњености прописаних услова за обављање комуналне делатности.

Уз захтев за добијање решења о испуњености услова из става 1, учесници конкурса подносе Дирекцији и доказе у складу са Правилником о критеријумима за

оцену испуњености услова за обављање комуналне делатности (нпр. претходно искуство, листа референци).

Дирекција је дужна да у року од 15 дана од дана подношења потпуног захтева, донесе решење о испуњености услова за обављање комуналне делатности.

Дирекција доноси Правилник о критеријумима за оцену испуњености услова у року од шест месеци од дана усвајања овог Закона.

Дирекција може поверити јавно овлашћење одлучивања о испуњености услова за обављање комуналне делатности Привредној комори Србије.

IV. РЕПУБЛИЧКА ДИРЕКЦИЈА ЗА КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Републичка дирекција за комуналне делатности

Члан 10.

Послове државне управе и стручне послове који се односе на унапређивање и развој комуналних делатности врши Републичка дирекција за комуналне делатности Републике Србије (у даљем тексту: Дирекција), као посебна организација.

Правни статус Дирекције

Члан 11.

Дирекција има својство правног лица, са правима, обавезама и одговорностима утврђеним овим законом и другим прописима којима се уређује рад државне управе.

Послови Дирекције

Члан 12.

Дирекција обавља следеће послове:

- 1) предлаже мере Влади Републике Србије за унапређивање услова за обављање комуналне делатности и инфраструктурног развоја;
- 2) утврђује методологије за формирање цена комуналних услуга из члана 2. став 3. тачке 1-5., а може утврдити и методологије за формирање цена и накнада за обављање и појединих других комуналних делатности из цлана 2. овог закона;
- 3) даје мишљење о захтеву за промену цена комуналних услуга, односно накнада за обављање комуналних услуга из члана 2. став 3. тачке 1-5. у складу са одредбом чл. 40. овог закона;
- 4) утврђује стандарде приступачности цена комуналних услуга из члана 2. став 3. тачке 1-5;
- 5) утврђује обавезне елементе оснивачког акта заједничког мешовитог привредног друштва ако је његово оснивање предвиђено конкурсом за поверавање комуналне делатности као и поступак за утврђивање вредности оснивачког улога јединице локалне самоуправе;
- 6) на образложени захтев јединице локалне самоуправе даје сагласност на одређивање комуналне делатности на основу члана 2. став 4. као и на оснивање предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе, за обављање делатности из члана 2. став 4. овог закона;
- 7) детаљније прописује садржај студије оправданости за поверавање комуналне делатности из члана 2. овог закона;
- 8) прописује обавезни садржај уговора о поверавању комуналне делатности по врстама комуналних делатности;

- 9) даје мишљење на предлог конкурсне документације, односно на предлог уговора о заједничком обављању комуналних делатности за две или више јединица локалне самоуправе, на предлог уговора о поверавању као и на предлог оснивачког акта мешовитог привредног друштва ако је његово оснивање предвиђено предлогом за поверавање комуналне делатности;
- 10) даје мишљење на уговор о поверавању комуналних делатности на рок дужи од 5 година;
- 11) води јавни регистар уговора о повереним комуналним делатностима, односно појединим пословима из оквира поверених комуналних делатности;
- 12) утврђује обрасце и садржај периодичних извештаја о обављању делатности као и финансијских извештаја које достављају вршиоци комуналне делатности и јединице локалне самоуправе;
- 13) утврђује стандарде обављања комуналних делатности када је то потребно из безбедносних, хигијенских и здравствених разлога, као и из разлога очувања животне средине;
- 14) утврђује стандарде ефикасности вршилаца комуналне делатности као и начин извештавања о њиховом достизању (показатеље и мерила) у домену финансијског, оперативног, организационог и техничког пословања а нарочито достизање квалитета и обухвата комуналних услуга, кретање цена, број запослених, степен улагања у одржавање и изградњу комуналне инфраструктуре;
- 15) припрема моделе одлука локалних самоуправа о обављању одређених комуналних делатности;
- 16) прати начин достизања стандарда ефикасности вршилаца комуналне делатности и о својим налазима најмање једном годишње обавештава Владу Републике Србије и јавност;
- 17) предлаже Влади Републике Србије да организује обављање појединих комуналних делатности односно одржавање објеката и уређаја комуналне инфраструктуре у стању функционалне оспособљености на терет буџета јединице локалне самоуправе уколико јединица локалне самоуправе није обезбедила одговарајуће обављање комуналне делатности;
- 18) обавља и друге послове у складу са законом.

Вођење регистра из става 1. тачка 11. овог члана Дирекција може поверити Привредној комори Србије.

Обавеза достављања података Дирекцији

Члан 13.

Дирекција је овлашћена да захтева од јединица локалне самоуправе и вршилаца комуналне делатности податке неопходне за извршавање својих законом утврђених надлежности.

Субјекти из става 1. су дужни да те податке доставе Дирекцији у року од 15 дана од дана пријема захтева за достављање података.

Јавност рада и доступност информација од јавног значаја

Члан 14.

Дирекција је дужна да обезбеди јавност у раду и доступност свих информација од јавног значаја свим субјектима, осим уколико информације имају карактер поверљивости у складу са законом.

Дирекција је дужна да у "Службеном гласнику Републике Србије" објављује све опште акте које доноси као и друга акта према одлуци директора.

V. ПОВЕРАВАЊЕ КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Појам поверавања комуналне делатности

Члан 15.

Под поверавањем комуналне делатности или појединих послова у оквиру те делатности (у даљем тексту: поверавање комуналне делатности) подразумева се временски орочено уговорно уређивање права на обављање комуналне делатности између једне или више јединица локалне самоуправе и вршилаца комуналне делатности, које за циљ има пружање комуналних услуга и испоруку комуналних производа односно изградњу, реконструкцију или одржавање комуналне инфраструктуре и комуналних објеката на територији једне или више јединица локалне самоуправе или на делу територије јединице локалне самоуправе.

Дужина трајања поверавања комуналне делатности

Члан 16.

Поверавање комуналне делатности врши се на време до пет година.

Уколико се обављање комуналних делатности поверава вршиоцу комуналних делатности који преузима обавезу улагања средстава у изградњу комуналне инфраструктуре и набавку основних средстава за обављање комуналне делатности, период на који се поверавање врши може трајати до пет година дуже од очекиваног периода повраћаја уложених средстава, али укупан период поверавања не може трајати дуже од 25 година.

Накнада за поверавање комуналне делатности

Члан 17.

Уговором о поверавању комуналне делатности може се предвидети да вршилац комуналне делатности плаћа накнаду за право на обављање комуналне делатности.

Висина, рокови, услови и начин плаћања накнаде за поверавање комуналне делатности утврђују се уговором о поверавању комуналне делатности.

Студија оправданости поверавања

Члан 18.

Надлежни извршни орган јединице локалне самоуправе закључком одлучује о изради студије оправданости поверавања комуналних делатности (у даљем тексту: студије оправданости).

Уз предлог за доношење закључка из става 1. овог члана надлежном извршном органу јединице локалне самоуправе достављају се:

- 1) анализа постојећег стања у делатности за коју се предлаже поверавање и разлози поверавања;
- 2) очекивани резултати поверавања и пројекција потребних ресурса за остварење тих резултата;
- 3) доказ да је поверавање у складу са стратешким планским актима јединице локалне самоуправе;
- 4) претходна процена о постојању понуде и тражње за обављањем те делатности.

Обавезни елементи студије оправданости

Члан 19.

Студија оправданости садржи:

- 1) детаљан приказ затеченог стања у комуналној делатности, финансијску анализу уз предрачун потребних улагања и изворе финансирања и претходну финансијску оцену оправданости поверавања;
- 2) анализу понуде и потражње за обављањем те делатности;
- 3) детаљни приказ економски оправданих и правно могућих модела обављања комуналне делатности;
- 4) детаљно образложење предложеног модела обављања делатности са освртом на предности и недостатке тог модела у односу на друге могуће моделе обављања делатности, посебно у односу на дотадашњи модел обављања делатности;
- 5) преглед очекиваних резултата предложеног модела, као и предуслова за постизање тих резултата;
- 6) преглед ризика које би требало да преузме свака уговорна страна у случају поверавања, као и оквирни рок трајања поверавања и образложење за тај рок.

Уколико је у студији оправданости предложено поверавање комуналне делатности уз обавезу изградње комуналне инфраструктуре, њен обавезни део је и анализа поузданости која садржи елементе који доказују да предметно постројење са техничког, економско-финансијског и еколошког аспекта може бити успешно интегрисано у постојећи систем.

Уколико је у студији предложено поверавање обављања комуналне делатности привредном друштву или предузетнику, студија мора да садржи и поређење ефикасности и исплативости поверавања у односу на обављање комуналне делатности од стране јавног предузећа.

Детаљан садржај студије оправданости за поједине комуналне делатности прописује Дирекција својим актом.

Јавна расправа о предлогу одлуке

Члан 20.

Уколико је на основу студије оправданости одлучио да скуштини јединице локалне самоуправе предложи поверавање обављања комуналне делатности, извршни орган припрема предлог конкурсне документације, предлог уговора о поверавању као и предлог оснивачког акта заједничког мешовитог привредног друштва ако је његово оснивање предвиђено предлогом.

Извршни орган јединице локалне самоуправе доставља документе из става 1. овог члана на мишљење Дирекцији.

Јавна расправа о документима из ст. 1. и 2. траје најмање тридесет дана и у том периоду извршни орган јединице локалне самоуправе је дужан:

- 1) да учини доступним јавности мишљење Дирекције о документима из става 1. овог члана;
- 2) да учини доступном јавности студију оправданости, целокупну конкурсну документацију, предлог уговора о поверавању и предлог оснивачког акта уколико је студијом оправданости предложено оснивање мешовитог привредног друштва и то у просторијама јединице локалне самоуправе као и на званичној Интернет страници јединице локалне самоуправе;
- 3) да путем зборових грађана представи садржај докумената из ст. 1. овог члана.

Доношење одлуке о расписивању конкурса

Члан 21.

Након закључења јавне расправе, надлежни извршни орган јединице локалне самоуправе доставља скупштини јединице локалне самоуправе предлог одлуке о начину обављања комуналне делатности.

Уз предлог одлуке, извршни орган доставља скупштини јединице локалне самоуправе и:

- 1) студију оправданости поверавања;
- 2) садржај конкурсне документације са предлогом уговора о поверавању делатности;
- 3) предлог оснивачког акта уколико је студијом оправданости предложено оснивање мешовитог привредног друштва;
- 4) акт којим се даје мишљење, односно сагласност Дирекције на предлоге докумената из става 1. овог члана;
- 5) детаљан извештај о току јавне расправе са предлозима изнесеним на јавној расправи, листом предлога и сугестија које су усвојене као и образложењем најважнијих предлога који нису усвојени.

Доношење одлуке о поверавању

Члан 22.

Јавни конкурс за поверавање обављања комуналне делатности спроводи се сходном применом одредби закона којим се уређују јавне набавке.

На основу резултата конкурса, скупштина јединице локалне самоуправе доноси одлуку о избору најбољег понуђача и овлашћује извршни орган јединице локалне самоуправе да са њим, закључи уговор о поверавању делатности као и да оснује заједничко привредно друштво коме ће бити поверена комунална делатност ако је то предвиђено одлуком о начину обављања комуналне делатности.

Садржина уговора о поверавању

Члан 23.

Обавезни елементи уговора о поверавању су:

- 1) сврха и предмет уговора;
- 2) време на које се уговор склапа;
- 3) услови коришћења средстава за обављање комуналне делатности од стране вршиоца комуналне делатности;
- 4) уређивање својинских права на средствима за обављање комуналне делатности након престанка уговора о поверавању;
- 5) матрица поделе ризика;
- 6) детаљно уређење обавеза уговорних страна са временским одредницама испуњења сваке од обавеза и уз назнаку обавеза чије неиспуњење представља тежу повреду уговора и средстава обезбеђења сваке од уговорних страна за неиспуњавање обавеза;
- 7) спецификацију полиса осигурања која мора да закључи вршилац комуналне делатности;
- 8) начин извештавања од стране вршиоца комуналне делатности о начину обављања комуналне делатности укључујући обавезу вршиоца комуналне делатности да доставља јединици локалне самоуправе периодичне пословне и финансијске планове и извештаје (годишње и вишегодишње);
- 9) начин достизања стандарда квалитета, обухвата и ефикасности у обављању комуналних делатности (показатеље квалитета и ефикасности пружања услуга)

у складу са критеријумима и стандардима које прописује Дирекција и начин извештавања о њиховом достизању;

- 10) навођење елемената за одређивање висине цене комуналних услуга за индивидуалне кориснике, односно елемената за утврђивање висине накнаде за обављање комуналне делатности;
- 11) обавезу уговорних страна да објаве све податке који се односе на обављање поверених послова све време трајања уговора у складу са законом који уређује приступ јавности подацима од јавног значаја;
- 12) уређење више силе;
- 13) начин престанка уговора.

Уколико су уговором дефинисани нижи стандарди услуга од прописаних, те одредбе уговора ће бити ништаве и примењиваће се прописани стандарди услуга.

Уговорне стране могу да уговором повећају стандарде услуга и изнад оних који су прописани.

Дирекција својим актом ближе уређује садржај конкурсне документације и уговора о поверавању комуналне делатности.

Јединица локалне самоуправе има обавезу да сваки уговор о поверавању са свим његовим саставним деловима у року од 15 дана од дана закључења достави Дирекцији, која има обавезу да га постави на своју Интернет страну.

Поступак поверавања на основу закона којим се уређују јавне набавке **Члан 24.**

Комуналне делатности из члана 2. став 3. тачке 10-15. и из става 4. овог Закона, јединица локалне самоуправе поверава у поступку утврђеном законом којим се уређују јавне набавке.

Ако је предвиђени период поверавања комуналних делатности из члана 2. став 3. тачке 10-15. и из става 4. овог Закона дужи од три године, односно ако модел поверавања укључује оснивање јавног предузећа или мешовитог привредног друштва, примењују се одредбе о поверавању из члана 16-23. овог закона.

Дирекција прописује садржај конкурсне документације, као и обавезни садржај уговора о поверавању комуналних делатности из става 1. овог члана.

VI. ОБАВЉАЊЕ КОМУНАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ ЗА ДВЕ ИЛИ ВИШЕ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Заједничко обављање комуналне делатности **Члан 25.**

Две или више јединица локалне самоуправе могу уговором уредити заједничко обављање комуналних делатности.

Успостављања сарадње **Члан 26.**

Извршни органи јединица локалне самоуправе, које учествују у преговорима о сарадњи (у даљем тексту: учесници у сарадњи) именују по два представника у одбор за успостављање међуопштинске сарадње (у даљем тексту: одбор).

Одбор припрема предлог за израду студије оправданости заједничког обављања комуналних делатности, као и предлог начина за финансирање њене израде.

Предлог за израду студије оправданости садржи анализу стања у делатности за коју се предлаже сарадња, процену о постојању понуде и тражње за обављањем те делатности, очекиване резултате сарадње као и пројекцију потребних ресурса за остварење тих резултата.

О предлогу за израду студије оправданости појединачно одлучују надлежни органи јединица локалне самоуправе.

Изради студије оправданости се приступа ако су надлежни органи свих јединица локалне самоуправе обухваћених предлогом за израду студије оправданости закључком наложиле израду студије оправданости.

Извршни органи учесница у сарадњи могу овластити одбор да спроводи радње које су у члановима 16.-23. овог закона предвиђене за извршне органе јединица локалне самоуправе.

Доношење одлуке о успостављању сарадње **Члан 27.**

На основу резултата студије оправданости, одбор подноси јединицама локалне самоуправе предлог уговора о заједничком обављању комуналне делатности.

Уговором о заједничком обављању комуналне делатности, обавезно се уређује начин решавања спорова који не трпе одлагање, као и средства обезбеђења за неизвршавање уговорних обавеза.

Уговор о заједничком обављању комуналне делатности ступа на снагу ако га у истоветном тексту, заједно са свим пратећим документима, усвоје све скупштине учесница у сарадњи у временском интервалу који не може бити дужи од 3 месеца.

На садржај докумената који се прилажу уз предлог уговора о заједничком обављању комуналне делатности, прибављању мишљења Дирекције, спровођењу јавне расправе и поступак поверавања комуналне делатности и друга питања која нису уређена посебним одредбама о заједничком обављању комуналне делатности, сходно се примењују одредбе чланова 16.-23. овог закона.

Дирекција својим актом ближе прописује обавезне елементе уговора о заједничком обављању комуналне делатности.

Међуопштински савет за обављање комуналне делатности **Члан 28.**

Скупштине учесница у сарадњи могу уговором о заједничком обављању комуналне делатности предвидети оснивање Међуопштинског савета за обављање комуналне делатности (у даљем тексту: савет) и поверити му обављање појединих надлежности органа јединице локалне самоуправе у погледу уређивања комуналне делатности, као што су расписивање конкурса за поверавање комуналне делатности, одлучивање о поверавању комуналне делатности, надзор над обављањем комуналне делатности, давање сагласности на промену цена и слично.

Одлуком о оснивању савета, уређују се његове надлежности, састав, начин избора чланова, начин доношења одлука и друга питања значајна за рад савета.

VII. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ВРШИЛАЦА КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ И КОРИСНИКА КОМУНАЛНИХ УСЛУГА

Уређивање међусобних односа вршилаца комуналне делатности и корисника услуга

Члан 29.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе, у функцији обезбеђења јавног интереса, својим одлукама прописује начин обављања комуналне делатности, као и општа и посебна права и обавезе вршилаца комуналне делатности и корисника комуналних услуга на својој територији.

Одлука надлежног органа једнице локалне самоуправе, која прописује општа и посебна права и обавезе вршилаца комуналне делатности и корисника комуналних услуга непосредно се примењује на све уговорне односе вршилаца комуналне делатности са корисницима комуналних услуга.

Уколико одлуком јединице локалне самоуправе о обављању комуналне делатности није предвиђено закључење појединачних уговора између вршиоца и корисника комуналних услуга, сматра се да је уговорни однос о пружању комуналне услуге настао даном почетка пружања комуналне услуге.

Обавезе вршиоца комуналне делатности

Члан 30.

Вршилац комуналне делатности дужан је да организује свој рад и пословање на начин којим се обезбеђује:

1. Трајно и несметано пружање комуналних услуга корисницима под условима и на начин уређен законом, прописима и стандардима донесеним на основу закона;
2. Прописани или уговорени обим и квалитет комуналних услуга, који подразумева тачност у погледу рокова, сигурност корисника у добијању услуга и здравствену и хигијенску исправност у складу са позитивним прописима;
3. Предузимање мера одржавања, развоја и заштите комуналних објеката, постројења и опреме, који служе за обављање комуналних делатности;
4. Развој и унапређење квалитета и врсти комуналних услуга, као и унапређење организације и ефикасности рада.

Обавезе вршиоца комуналне делатности у случају планираних прекида испоруке

Члан 31.

Вршилац комуналне делатности дужан је да у средствима јавног информисања или на други погодан начин обавести кориснике комуналних услуга о планираним или очекиваним сметњама и прекидима, који ће настати или могу настати у пружању комуналних услуга, најкасније двадесет четири сата пре очекиваног прекида у пружању тих услуга.

Обавезе вршиоца комуналне делатности у случају непланираних прекида испоруке

Члан 32.

У случају наступања непланираних или неочекиваних поремећаја или прекида у пружању комуналних услуга, односно обављању комуналних делатности, вршилац комуналне делатности дужан је да одмах о томе обавести надлежну службу јединице

локалне самоуправе и да истовремено предузме мере за отклањање узрока поремећаја.

Уколико вршилац комуналне делатности то не учини у року који одреди јединица локалне самоуправе, надлежна служба јединице локалне самоуправе има право да предузме мере за хитну заштиту комуналних објеката и друге имовине која је угрожена на терет вршиоца комуналне делатности.

Обавезе јединице локалне самоуправе у случају непланираних прекида испоруке **Члан 33.**

По пријему обавештења о непланираном прекиду испоруке, односно по утврђивању поремећаја или прекида у пружању комуналних услуга, надлежна служба јединице локалне самоуправе, дужна је да:

- 1) Одреди ред првенства и начин пружања услуга оним корисницима код којих би услед прекида настала опасност по живот и рад грађана или рад правних и физичких лица, или би настала значајна, односно ненадокнадива штета;
- 2) Предузме мере за хитну заштиту комуналних објеката и друге имовине која је угрожена;
- 3) Утврди разлоге и евентуалну одговорност за поремећај, односно прекид вршења делатности и учињену штету.

Обавезе корисника комуналне услуге **Члан 34.**

Корисник комуналне услуге у обавези је да користи комуналну услугу:

- 1) На начин којим се не ометају други корисници и не угрожава животна средина;
- 2) На начин којим се не угрожавају објекти и опрема, који су у функцији обављања одређене комуналне делатности.

Обустава комуналне услуге **Члан 35.**

Вршилац комуналне делатности не може ускратити комуналну услугу кориснику, осим у случају када корисник:

- 1) изврши прикључење на комуналну мрежу без претходно прибављеног одобрења;
- 2) користи услугу противно прописима;
- 3) неосновано омета друге кориснике услуга;
- 4) не плати накнаду за извршену комуналну услугу у утврђеном року;
- 5) ненаменски користи комуналну услугу у време отежаног снабдевања; односно снабдевања уз ограничење потрошње (редукције) о чему је корисник благовремено обавештен.

По престанку разлога за ускраћивање комуналне услуге, вршилац комуналне делатности је дужан да, на захтев корисника комуналне услуге, најкасније у року од седам дана од дана подношења захтева и плаћене прописане накнаде за поновно прикључење, настави пружање комуналне услуге кориснику.

Право приступа уређајима и инфраструктури **Члан 36.**

Власник или корисник непокретности дужан је да омогући вршиоцу комуналне делатности интервенцију на изграђеној комуналној инфраструктури и постројењима уз

обавезу вршиоца комуналне делатности да надокнади штету насталу услед интервенције или на други начин отклони последице извршене интервенције.

Давалац комуналне услуге је дужан да отклони последице извршене интервенције најкасније у року од 7 дана од дана завршетка интервенције.

Обавеза вршиоца комуналне делатности да одвојено исказује финансијске резултате у вези са обављањем комуналне делатности

Члан 37.

Ако вршилац комуналне делатности обавља још неку делатност поред оне која му је поверена, обавезан је да у свом рачуноводству одвојено исказује све приходе и расходе који су везани за обављање поверене комуналне делатности.

VIII. ФИНАНСИРАЊЕ КОМУНАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Извори средстава за обављање комуналних делатности

Члан 38.

Средства за обављање и развој комуналних делатности обезбеђују се из:

- 1) прихода од продаје комуналних производа, односно услуга;
- 2) накнаде за поверавање комуналне делатности;
- 3) прихода буџета јединице локалне самоуправе;
- 4) наменских средстава других нивоа власти и
- 5) из других извора, у складу са законом.

Комуналне делатности код којих се крајњи корисник може утврдити се преваходно финансирају из цена комуналних услуга, а комуналне делатности код којих се крајњи корисник не може утврдити се финансирају из буџета јединице локалне самоуправе.

Принципи за одређивање цена комуналних услуга

Члан 39.

Дирекција прописује методологију за утврђивање цена комуналних услуга полазећи од следећих принципа:

- 1) примена начела "потрошач плаћа" и „загађивач плаћа“;
- 2) довољности цене да покрије трошкове пословања који се признају у складу са утврђеном методологијом;
- 3) усаглашености цена комуналних услуга са утврђеним стандардима приступачности;
- 4) непостојања разлике у ценама између различитих категорија потрошача, сем ако се разлика заснива на различитим трошковима обезбеђивања комуналне услуге.

Ако се за различите категорије корисника комуналних услуга примењују различити методи обрачуна, водиће се рачуна да цена буде упоредива према трошковима обављања те услуге.

Елементи за утврђивање цене комуналних услуга
Члан 40.

Дирекција својим актом, по комуналним делатностима, прописује методологију за утврђивање обрачуна пословних расхода по појединачним комуналним делатностима, који се могу признати у цену комуналне услуге, и утврђује индикаторе пословања, стандарде и нормативе утрошка енергије, материјала и других елемената који се могу признати у калкулативном делу методологије.

Елементи за образовање цена комуналних производа и услуга су:

1. пословни расходи исказани у пословним књигама и финансијским извештајима, који се се могу признати у цену комуналне услуге у складу са методологијом, стандардима и нормативима коју утврђује Дирекција;
2. део расхода за изградњу и реконструкцију објеката комуналне инфраструктуре и набавку опреме, према усвојеним инвестиционим програмима и плановима општине, који се финансирају из цене комуналних услуга;
3. добит вршиоца комуналне делатности која не може бити виша од нивоа који утврђује Дирекција.

Средства која су намењена за финансирање обнове и изградње објеката комуналне инфраструктуре исказују се посебно и могу се употребити само за те намене.

Јединица локалне самоуправе је у обавези да прати кретање цена комуналних производа и услуга, а нарочито усклађеност цена комуналних услуга са методологијом и стандардима које прописује Дирекција.

Промена цена комуналних услуга
Члан 41.

Одлуку о промени цена комуналних услуга доноси вршилац комуналне делатности, а ступа на снагу након што је одобри надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Вршилац комуналне делатности подноси образложени захтев за промену цене комуналне услуге надлежном органу јединице локалне самоуправе на сагласност, и доставља један примерак захтева Дирекцији.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе има обавезу да у року од 15 дана од пријема захтева достави Дирекцији оцену основаности захтева која укључује и оцену тачности података наведених у захтеву.

Дирекција је дужна да да мишљење о усклађености захтева за промену цене комуналне услуге са прописаном методологијом у року од 15 дана од истека рока из става 3. овог члана и да га достави јединици локалне самоуправе и вршиоцу комуналне делатности.

Ако Дирекција не достави мишљење у року из става 4. овог члана, сматраће се да је дато позитивно мишљење.

Након прибављања мишљења Дирекције, надлежни орган јединице локалне самоуправе одлучује о захтеву за промену цене комуналне услуге.

Ако надлежни орган јединице локалне самоуправе у року од 30 дана од дана пријема позитивног мишљења Дирекције, односно од истека рока из става 4. овог члана, не одлучи о захтеву за промену цене комуналне услуге, сматраће се да је сагласност дата.

Уговором о поверавању се уређује поступак промене цене комуналне услуге на иницијативу јединице локалне самоуправе.

Субвенционисање одређених категорија корисника комуналних услуга
Члан 42.

Јединица локалне самоуправе може утврдити категорије корисника комуналне услуге који плаћају субвенционирану цену комуналне услуге, као и износ субвенција за сваку категорију.

Јединица локалне самоуправе је дужна да достави списак тих корисника комуналне услуге вршиоцу комуналне делатности као и да надокнади субвенционирани део цене вршиоцу комуналне делатности.

Уговором о поверавању, може се предвидети субвенционирани износ цене за одређене категорије корисника који се неће надокнађивати вршиоцу комуналне делатности.

**IX. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА И СРЕДСТВА ЗА ОБАВЉАЊЕ
КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ**

Стварна права на комуналној инфраструктури
Члан 43.

На објектима и уређајима у јавној својини, који се користе за обављање комуналних делатности, право својине даном ступања на снагу овог закона стиче јединица локалне самоуправе на чијој се територији та непокретност налази.

Јединица локалне самоуправе слободно располаже правима на непокретностима из става 1. у складу са законом.

Изузетно од става 2. овог члана, не могу бити предмет отуђења нити давања у закуп:

- 1) мреже и објекти, који служе обављању делатности пречишћавања и дистрибуције воде, као и одвођења и пречишћавања атмосферских и отпадних вода;
- 2) мреже и објекте који служе снабдевању паром и топлим водом;
- 3) објекти и уређаји који служе обезбеђивању јавне расвете.

Ако јединица локалне самоуправу у поступку поверавања да земљиште у својини јединице локалне самоуправе у закуп вршиоцу комуналне делатности, након истека периода поверавања сви објекти изграђени на том земљишту постају својина јединице локалне самоуправе.

Средства за изградњу комуналне инфраструктуре
Члан 44.

Грађење објеката комуналне инфраструктуре финансира се из:

- 1) накнаде за давање средстава за обављање комуналне делатности у јавној својини у закуп или на коришћење;
- 2) накнаде за право на обављање комуналне делатности;
- 3) дела цене комуналне услуге намењеног амортизацији средстава за обављање комуналне делатности;
- 4) буџета јединице локалне самоуправе;
- 5) кредита и других облика задуживања;

- 6) трансфера других нивоа власти;
- 7) донација,
- 8) других извора утврђених посебним прописима.

Накнада за давање средстава за обављање комуналне делатности у јавној својини у закуп или на коришћење не може бити нижа од износа амортизације за средства која су предмет наканде.

Средства из става 1. тачке 1. и 2. се уплаћују у посебан буџетски фонд јединице локалне самоуправе и могу се користити само изградњу и инвестиционо одржавање објеката комуналне инфраструктуре.

Приликом обезбеђивања трансферних средстава других нивоа власти за изградњу комуналне инфраструктуре води се рачуна о томе да ли се поштују начела садржана у овом закону, а нарочито да цена комуналних услуга покрива одговарајуће трошкове, као и да се делатност обавља на начелу ефикасности које укључује и економију обима, односно удруживање јединица локалне самоуправе у свим случајевима када је то економски оправдано.

Мерење потрошње комуналних производа и услуга **Члан 45.**

Појединачни инструмент који служи за мерење потрошње топле воде и воде за индивидуалне објекте становања, пословне објекте и друге индивидуалне потрошаче спада у опрему објекта, а његову набавку, уградњу, трошкове експлоатације и функционисања сноси власник.

Носилац комуналне делатности закључује уговор са власником мерног инструмента о закупу мерног инструмента са неограниченим роком трајања.

На основу уговора о закупу мерни инструмент се уноси у основна средства вршилаца комуналне делатности.

Главни мерни инструмент потрошње који служи за мерење потрошње гаса, топле воде и воде за објекат колективног становања је у својини вршилаца комуналне делатности.

Мерни инструменти за појединачне станове су у својини власника станова и они сносе трошкове набавке, уградње, експлоатације и функционисања индивидуалних мерних инструмената.

Х. НАДЗОР

Овлашћење за вршење надзора **Члан 46.**

Надзор над применом овог закона врши министарство надлежно за комуналне делатности.

Послове инспекцијског надзора над применом овог закона, републичких прописа донетих на основу овог закона и стандарда обављања комуналних делатности из члана 12. став 1. тачка 13. обавља министарство надлежно за комуналне делатности преко републичких инспектора за заштиту животне средине.

Надзор над законитошћу рада вршилаца комуналне делатности врши јединица локалне самоуправе.

Послове инспекцијског надзора над применом прописа јединице локалне самоуправе донетих на основу овог закона и над обављањем комуналних делатности

врши јединица локалне самоуправе, преко општинских комуналних инспектора, односно других овлашћених лица, у складу са законом.

Аутономној покрајини се поверавају послови из става 1. и 2. овог члана за јединице локалне самоуправе на њеној територији.

Републички инспекцијски надзор Члан 47.

У вршењу инспекцијског надзора, републички инспектор за заштиту животне средине је овлашћен да:

- 1) контролише да ли се комунална делатност обавља на начин обавља у складу са законом, републичким прописом донетим на основу овог закона и стандардима обављања комуналне делатности из члана 12. став 1. тачка 13;
- 2) да уђе на земљиште правног или физичког лица, да узима изјаве од одговорних лица код јединице локалне самоуправе и вршиоца комуналне делатности, као и од других правних и физичких лица, фотографише или сачини видео снимак подручја на коме се врши контрола, као и да предузима друге радње везане за инспекцијски надзор у циљу утврђивања чињеничног стања;
- 3) наложи решењем рок у коме је јединица локалне самоуправе у обавези да обезбеди одговарајуће обављање комуналне делатности уколико се на подручју јединице локалне самоуправе комунална делатност не обавља у складу са прописом из става 1. тачка 1. овог члана;
- 4) подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно пријаву за привредни преступ или кривичну пријаву;

По жалби против решења републичког инспектора одлучује министарство надлежно за комуналне делатности.

Права и дужности комуналног инспектора Члан 48.

Комунални инспектор има право и дужност да у вршењу инспекцијског надзора:

- 1) прегледа опште и појединачне акте, евиденције и другу документацију вршилаца комуналне делатности и других правних и физичких лица;
- 2) саслуша и узима изјаве од одговорних лица код вршилаца комуналне делатности и других правних и физичких лица;
- 3) прегледа објекте, постројења и уређаје за обављање комуналне делатности и пословне просторије ради прикупљања неопходних података;
- 4) контролише да ли се комунална делатност обавља на начин утврђен законом и прописима на основу закона;
- 5) нареди решењем извршавање утврђених обавеза и предузимања мера за отклањање недостатака у обављању комуналне делатности;
- 6) изриче новчане казне за прекршаје по пропису јединице локалне самоуправе;
- 7) подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно пријаву за привредни преступ или кривично дело уколико оцени да је повредом прописа из члана 46. учињен прекршај, привредни преступ или кривично дело;
- 8) нареди уклањање ствари и других предмета са јавних површина ако су они ту остављени противно прописима општине;
- 9) забрани одлагање отпадака на местима која нису одређена за ту намену;
- 10) забрани спаљивање отпадака изван за то одређеног постројења;
- 11) забрани одлагање комуналног отпада ван за то одређених комуналних контејнера;

- 12) забрани одлагање комуналног отпада на местима која нису одређена као регистроване комуналне депоније;
- 13) забрани одлагање отпадног грађевинског материјала, земље и осталог грађевинског материјала ван за то одређене локације;
- 14) забрани одлагање отпадака и отпадних материја у водотоке и на обале водотока;
- 15) забрани бацање горећих предмета у комуналне контејнере и корпе за отпатке;
- 16) забрани уништење ограда, клупа и дечијих игралишта;
- 17) забрани уништење зелених површина;
- 18) предузима друге мере утврђене законом и подзаконским прописима.

Комунални инспектор је дужан да узме у поступак пријаве правних и физичких лица у вези са пословима из надлежности комуналне инспекције и да у року од 8 радних дана о резултатима поступка обавести подносиоца пријаве.

О сваком извршеном прегледу и радњама комунални инспектор саставља записник, који садржи налаз стања и предложене, односно наложене мере, са роком у којем се морају извршити.

Записник се обавезно доставља вршиоцу комуналне делатности, другом правном или физичком лицу над чијим је пословањем, односно поступањем извршен увид.

Вршилац комуналне делатности, друго правно или физичко лице из става 5. овог члана обавештава комуналног инспектора о предузетим мерама наложеним у записнику.

Обавеза омогућавања несметаног обављања дужности комуналног инспектора **Члан 49.**

Вршиоци комуналне делатности, као и друга правна и физичка лица дужни су да комуналном инспектору омогуће несметано обављање надзора, да му без одлагања ставе на увид и располагање потребну документацију и друге доказе и изјасне се о чињеницама које су од значаја за вршење надзора.

Решење и жалба на решење **Члан 50.**

Ако комунални инспектор приликом вршења надзора утврди да пропис није примењен или да је неправилно примењен, у року који не може бити дужи од 15 дана од дана извршеног надзора донеће решење о отклањању утврђене неправилности и одредиће рок за њено отклањање.

На решење комуналног инспектора може се изјавити жалба већу јединице локалне самоуправе у року од 15 дана од дана достављања решења.

О жалби веће одлучује у року од 30 дана од дана достављања жалбе. Жалба не одлаже извршење решења комуналног инспектора.

Решење већа јединице локалне самоуправе је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор.

Сарадња са комуналном полицијом и републичким инспекцијским службама **Члан 51.**

Комунални инспектор у обављању послова сарађује са комуналном полицијом и инспекцијским службама Републике Србије, у складу са овим законом и законима и прописима којима се уређује обављање послова комуналне полиције и

инспекцијских служби у областима заштите животне средине, водне инспекције, санитарне инспекције итд.

Сарадња из става 1. овог члана обухвата нарочито: међусобно обавештавање, размену информација, пружање непосредне помоћи и предузимање заједничких мера и активности од значаја за обављање послова комуналне инспекције.

Х. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршај одговорног лица у јединици локалне самоуправе

Члан 52.

Новчаном казном од 50.000 до 300.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у јединици локалне самоуправе уколико не поступи по решењу из члана 48. став 1. тач. 5.

Новчаном казном од 50.000 до 300.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у јединици локалне самоуправе уколико се не покрене поступак за поверавање делатности из члана 57. став 3. у року од пет година по ступању на снагу овог закона.

За поновљени прекршај из става 1. овог члана учиниоцу ће се изрећи новчана казна из става 1. овог члана и казна затвора до 30 дана.

За прекршај из става 1. овог члана одговорном лицу у надлежном органу управе, односно у јединици локалне самоуправе, односно организацији која врши јавна овлашћења, може се уз изречену казну изрећи и заштитна мера забране вршења послова у трајању до једне године.

Преступи

Члан 53.

Новчаном казном од 1.500.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако:

1) као вршилац комуналне делатности не организује или престане да организује комуналну делатност на начин предвиђен чланом 30. Закона;

2) вршилац комуналне делатности не исказује пословне резултате на начин предвиђен чланом 37. Закона.

За привредни преступ из става 1. казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара.

Правном лицу из става 2. овог члана може се за привредни преступ из става 1. поред прописане казне изрећи и заштитна мера забране обављања одређених делатности.

Прекршаји правног лица
Члан 54.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) не достави податке из члана 13. став 1. Републичкој дирекцији за комуналне делатности;
- 2) користи комуналну услугу на начин супротан члану 34. овог Закона;
- 3) одбије да омогући вршиоцу комуналне делатности интервенцију на комуналној инфраструктури;
- 4) као вршилац комуналне делатности не обавести кориснике комуналне делатности о планираном или неплаираном прекиду обављања комуналне делатности;
- 5) као вршилац комуналне делатности обустави пружање комуналне услуге из разлога који нису наведени у члану 35. Закона;
- 6) не омогући комуналном инспектору несметано обављање надзора, односно преглед објеката, постројења и уређаја и пословних просторија ради прикупљања неопходних података;
- 7) не уклони ствари и друге предмете са јавних површина ако су они ту остављени противно прописима;
- 8) одлаже отпатке на местима која нису одређена за ту намену;
- 9) спаљује отпатке изван за то одређеног постројења;
- 10) не одлаже комунални отпад у зато одређене комуналне контејнере;
- 11) одлаже комунални отпад на местима која нису одређена као регистроване комуналне депоније;
- 12) одлаже отпатке грађевинског материјала, земљу и грађевински материјал противно прописима;
- 13) одлаже отпатке и отпадне материје у водотоке и на обале водотока;
- 14) не поступи по решењу комуналног инспектора којим је наређено извршавање утврђених обавеза и предузимања мера за отклањање недостатака.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 25.000 до 50.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана може се уз изрећи и заштитна мера забране вршења одређене делатности у трајању до три године, а одговорном лицу да врши одређене послове у трајању до једне године.

Прекршаји предузетника
Члан 55.

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако:

- 1) користи комуналну услугу на начин супротан члану 34. овог Закона;
- 2) одбије да омогући вршиоцу комуналне делатности интервенцију на комуналној инфраструктури;
- 3) не уклони ствари и друге предмете са јавних површина ако су они ту остављени противно прописима;
- 4) одлаже отпатке на местима која нису одређена за ту намену;
- 5) спаљује отпатке изван за то одређеног постројења;

- 6) не одлаже комунални отпад у зато одређене комуналне контејнере;
- 7) одлаже комунални отпад на местима која нису одређена као регистроване комуналне депоније;
- 8) одлаже отпатке грађевинског материјала, земљу и грађевински материјал противно прописима;
- 9) одлаже отпатке и отпадне материје у водотоке и на обале водотока;
- 10) баца гореће предмете у комуналне контејнере;
- 11) уништава ограде, клупе и дечије игралишта;
- 12) уништава зелене површине;
- 13) не омогући инспектору обављање контроле и не поступи по решењу инспектора којим је наређено извршавање утврђених обавеза и предузимања мера за отклањање недостатака.

За прекршај из става 1. овог члана може се уз изречену казну изрећи и заштитна мера забране обављања делатности у трајању до три године.

Прекршаји физичког лица

Члан 56.

Новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако:

- 1) користи комуналну услугу на начин супротан члану 34. овог Закона;
- 2) одбије да омогући вршиоцу комуналне делатности интервенцију на комуналној инфраструктури;
- 3) не уклони ствари и друге предмете са јавних површина ако су они ту остављени противно прописима;
- 4) одлаже отпатке на местима која нису одређена за ту намену;
- 5) спаљује отпатке изван за то одређеног постројења;
- 6) не одлаже комунални отпад у зато одређене комуналне контејнере;
- 7) одлаже комунални отпад на местима која нису одређена као регистроване комуналне депоније;
- 8) одлаже отпатке грађевинског материјала, земљу и грађевински материјал противно прописима;
- 9) одлаже отпатке и отпадне материје у водотоке и на обале водотока;
- 10) баца гореће предмете у комуналне контејнере;
- 11) уништава ограде, клупе и дечије игралишта;
- 12) уништава зелене површине;
- 13) не омогући инспектору обављање контроле и не поступи по решењу инспектора којим је наређено извршавање утврђених обавеза и предузимања мера за отклањање недостатака.

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Положај јавних предузећа која су основана за обављање комуналне делатности **Члан 57.**

Јединица локалне самоуправе дужна је да са јавним предузећем које је основала за обављање комуналне делатности пре ступања на снагу овог Закона закључи уговор о обављању комуналних делатности, као и уговор о давању у закуп,

односно на коришћење комуналне инфраструктуре и других средстава у својини јединице локалне самоуправе у року од шест месеци од дана ступања овог закона на снагу.

Јединица локалне самоуправе и јавно предузеће из става 1. овог члана ће уговором о обављању комуналне делатности уредити начин достизања стандарда ефикасности јавног комуналног предузећа (показатеље и мерила) у домену финансијског, оперативног, организационог и техничког пословања а нарочито достизање квалитета и обухвата комуналних услуга, кретање цена, број запослених, степен улагања у одржавање и изградњу комуналне инфраструктуре као и начин извештавања јавног комуналног предузећа оснивачу у складу са критеријумима и стандардима које прописује Дирекција.

Када комуналну делатност из члана 2. став 3. тачке 10-15. и став 4. овог Закона обавља јавно предузеће из става 1. овог члана, јединица локалне самоуправе је у обавези је да покрене поступак за поверавање те делатности у року од пет година по ступању на снагу овог закона.

У случају из става 3. овог члана, јавно предузеће које је јединица локалне самоуправе основала за обављање делатности из става 1. овог члана може конкурисати за обављање комуналних делатности под једнаким условима са осталим понуђачима.

Облици међуопштинске сарадње успостављени пре ступања на снагу овог Закона настављају да постоје са овлашћењима која су им дата актима о оснивању.

Праћење и анализа података о обављању комуналне делатности **Члан 58.**

Јединица локалне самоуправе дужна је да у року од годину дана од дана ступања овог закона на снагу успостави информациони систем и организује одговарајуће ресурсе за праћење и анализу података и извештаја о обављању комуналних делатности, које периодично достављају вршиоци комуналних делатности као и да прати начин управљања објектима и уређајима комуналне инфраструктуре.

Рок за доношење аката Дирекције за комуналне делатности **Члан 59.**

Републичка дирекција за комуналне делатности Републике Србије почиње да ради према положају и делокругу који је утврђен овим законом у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Дирекција ће донети правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Дирекција ће донети подзаконске акте на основу овлашћења из овог закона у року од шест месеци од ступања на снагу овог закона.

Престанак примене и важења ранијих прописа **Члан 60.**

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", број 16/97 и 42/98).

Чл. 22 б Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса („Службени гласник Републике Србије“ бр. 25/2000, 25/2002, 207/2005, 108/2005-испр. и 123/2007 – др. закон) престаје да се примењује у односу на јавна комунална предузећа од 1. јануара 2011. године.

Закон о средствима у својини Републике Србије („Службени гласник Републике Србије“ бр. 53/95, 3/96 - испр., 54/96, 32/97 и 101/2005 - др. закон) престаје да се примењује у односу на објекте и уређаје у јавној својини, који се користе за обављање комуналних делатности, даном ступања на снагу овог закона.

Уредба о поступку привремене обуставе преноса трансферних средстава из буџета Републике Србије јединици локалне самоуправе, односно преноса припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит Аутономној Покрајини („Службени гласник Републике Србије“ бр. 6/2006 и 108/2008) престаје да важи даном ступања на снагу овог закона.

Усклађивање политике цена комуналних услуга са законским принципима

Члан 61.

Дирекција је у обавези да у поступку израде методологије за утврђивање цена предвиди постепено усклађивање висине цена са принципима и елементима из члана 39. и 40. овог Закона.

Дирекција ће одредити рок за целовиту примену принципа и елемената из члана 39. и 40. овог Закона који ће зависити од специфичности комуналне делатности као и од степена развоја јединица локалне самоуправе.

Ступање на снагу закона

Члан 62.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона је садржан у члану 97. став 1. тач. 6), 9) и 10) Устава Републике Србије, којим је утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује систем обављања појединих привредних и других делатности, одрживи развој, систем заштите и унапређења животне средине и систем јавних служби, као и у члану 190. став 1. тачка 1. у којој се утврђује да општина, уређује и обезбеђује обављање комуналне делатности у складу са законом. Овај закон одређује комуналне делатности као делатности од општег интереса и уређује систем њиховог обављања и поверавања уз испуњавање услова квалитета, континуитета, заштите животне средине и одрживог развоја.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА И ЦИЉЕВИ КОЈИ СЕ ОСТВАРУЈУ

Област комуналних делатности у правном систему Републике Србије уређује велики број прописа. Поред важећег Закона о комуналним делатностима и подзаконских аката, ову област регулишу прописи о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса, о средствима у својини Републике Србије, о локалној самоуправи, главном граду, енергетици, управљању отпадом, водама, путевима, сахрањивању и гробљима, трговини, одржавању стамбених зграда, концесијама, јавним набавкама, страним улагањима и друго. Многи од напред наведених прописа донети су после важећег Закона о комуналним делатностима те Закон са њима није усаглашен.

Неусклађеност Закона о комуналним делатностима са секторским законима, као и са европским законодавством у области јавних услуга, не обезбеђује основ за ефикасно и квалитетно обављање комуналних делатности. Истовремено, важећи законски оквир не обезбеђује сигурност и предвидивост пословања приватном сектору као и нужну заштиту јавног интереса у поступцима поверавања комуналних делатности, који омогућавају неопходна инвестициона улагања у комуналну инфраструктуру. Зато је потребно да се закон промени, уведе јаснија и транспарентнија процедура за поверавање обављања комуналних делатности, омогући постепено усклађивање пословања вршилаца комуналних делатности у складу са економским принципима, као и изврши усклађивање националног законодавства у области комуналних делатности са прописима ЕУ. Лисабонски уговор Европске уније садржи нови Протокол о јавним услугама који као главне вредности ових услуга дефинише «квалитет, права потрошача, безбедност и приступачност (affordability)».

У поступку припреме нацрта Закона су узете у обзир секторске директиве Европске уније, које уређују начин и услове обављања делатности које су у Републици Србији одређене као комуналне (директиве о водама, пречишћавању отпадних вода, депонијама итд). Јединице локалне самоуправе су у уставној и законској обавези да обезбеде услове за обављање комуналних делатности у складу са стандардима обухвата, обима и квалитета. Зато су приликом припреме закона узети у обзир и стандарди које је поставила Европска унија у вези са комуналним услугама, укључујући и комунитарно право о надметању и набавкама, право на успостављање и пружање услуга, сигурносни и безбедносни стандарде итд. Кључни стандард квалитета јавних услуга у законодавству Европске уније поставља Уредба 2006/123/ЕЦ (“Уредба о услугама”) Европског парламента и Савета од 12. децембра 2006. а у вези са услугама на унутрашњем тржишту.

Остале секторске директиве Европске Уније које су узете у обзир приликом припреме нацрта закона су:

- 1) Оквирна директива Европског Парламента и Савета 2000/60/ЕЦ о водама;
- 2) Директива Савета 98/83/ЕЦ о захтеваном квалитету воде намењене за људску потрошњу;
- 3) Директива Савета 76/464/ЕЕЦ о испуштању опасних материја;
- 4) Директива Савета 91/271/ЕЕЦ о пречишћавању комуналних отпадних вода;
- 5) Директива Савета 2008/98/ЕЦ о отпаду;
- 6) Директива Савета 99/31/ЕЦ о депонијама.

У Републици Србији неопходно је изменити неке од кључних принципа на основу којих се обављају комуналне делатности. Успостављање новог законодавног оквира, кроз доношење новог Закона о комуналним делатностима, треба да обезбеди основ за успешно функционисање и развој ових делатности. Недовољно ослањање на савремене принципе управљања комуналним делатностима изискује потребу да се код нас ова област регулише у складу са законодавством ЕУ, укључујући и економски аспект формирања цена у овој области.

Нацрт закона о комуналним делатностима заснован је на следећим основну принципима:

1) ефикасност, квалитет и рационалност обављања комуналних услуга, који подразумева да комуналну делатност треба да обавља онај вршилац комуналне делатности, који је у конкуренцији са осталим понуђачима доказао да може да обезбеди испуњење свих ових услова;

2) конкуренција вршилаца комуналне делатности, која подразумева обавезу јединице локалне самоуправе да подстиче и одржава надметање за приступ вршењу комуналних делатности и у обављању комуналних делатности кад год је то законски дозвољено, технички могуће и економски оправдано;

3) подршка побољшању ефикасности као и квалитета финансијског, оперативног, организационог и техничког пословања вршилаца комуналне делатности кроз оснивање Републичке дирекције за комуналне делатности;

4) успостављање обавезујућих стандарда у погледу квалитета и обухвата комуналних услуга, броја запослених, кретања цена, као и степена улагања у одржавање и изградњу комуналне инфраструктуре;

5) заштита јавног интереса, транспарентности и јавности у поступку поверавања комуналних делатности;

6) заштита права корисника комуналних производа и услуга на квалитетан, трајан и доступан комунални сервис;

7) обезбеђивање стабилног финансирања комуналних делатности;

8) постепеност у достизању економске цене комуналних производа и услуга (принцип „корисник плаћа”), којима се обезбеђује одржавање и развој објеката и система у комуналном сектору;

9) обезбеђење и заштита права на комунални производ и услугу оним категоријама становништва које нису у стању да финансијски прате усклађивање цена у комуналном сектору са економским параметрима.

Циљеви, који се постижу доношењем Закона о комуналним делатностима су стварање услова за управљање комуналним делатностима и за њихово обављање који ће омогућити јачање одговорности, рационалности и ефикасности јединица локалне самоуправе и вршилаца комуналне делатности, повећање улагања у комуналном сектору и усклађивање принципа обављања комуналне делатности са најбољом међународном праксом. Законом се, такође, стварају услови за информисано укључење јавности у поступак поверавања комуналних делатности и

обезбеђује контрола у свим фазама овог поступка. Применом принципа „корисник плаћа” обезбеђују се средства за развој и унапређење комуналне инфраструктуре.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Нацрт Закона о комуналним делатностима подељен је у једанаест поглавља.

У првом поглављу уређује се предмет закона, даје се појам комуналне делатности и одређују комуналне делатности. У другом поглављу одређује се обим надлежности јединице локалне самоуправе у домену комуналних делатности и дефинишу носиоци комуналних делатности, начин обављања комуналних делатности и изузеци од принципа конкуренције у обављању комуналних делатности. У трећем поглављу уређују се услови, које морају да испуне вршиоци комуналне делатности. У четвртном поглављу оснива се Републичка дирекција за комуналне делатности и уређује њен делокруг. У петом поглављу уређује се поступак поверавања комуналних делатности. У шестом поглављу уређује се поступак за успостављање међуопштинске сарадње у комуналној области. У седмом поглављу уређују се права и обавезе вршилаца комуналне делатности и корисника комуналних услуга. У осмом поглављу уређује се начин финансирања комуналних делатности. У деветом поглављу уређују се стварна права на комуналној инфраструктури и начин финансирања комуналне инфраструктуре. У десетом поглављу уређује се надзор над извршењем закона и права и дужности комуналних инспектора, као и односи комуналне инспекције са републичким инспекцијама и службама. У једанаестом поглављу садржане су казнене одредбе, а у дванаестом поглављу прелазне и завршне одредбе.

У поглављу I уређене су основне одредбе.

Чланом 2. уређен је појам комуналне делатности, који је садржински веома сличан одређењу комуналне делатности у важећем Закону о комуналним делатностима. Нацрт закона садржи листу од петнаест комуналних делатности, за разлику од важећег закона чија основна листа има девет делатности. У складу са повећаним стандардима и очекивањима корисника комуналних производа и услуга, одређење комуналних делатности је шире од одређења у важећем закону, јер обухвата и управљање јавним паркиралиштима, управљање пијацама, одржавање јавног осветљења, одржавање стамбених зграда, димничарску делатност и делатност зоохигијене.

Чланом 3. дато је одређење сваке од петнаест комуналних делатности.

У поглављу II уређено је обављање комуналних делатности.

Чланом 4. одређене су надлежности локалне самоуправе да обезбеди одговарајући обухват, обим и квалитет комуналних производа и услуга, да створи услове за унапређивање квалитета комуналних услуга у складу са принципима одрживог развоја и да подстиче конкуренцију носилаца комуналних производа и услуга. Ставом 3. овог члана уређена је надлежност Републике Србије да на подручјима од општег интереса, као и на другим подручјима која Влада Републике Србије одреди, може да утврди посебне услове обављања комуналних услуга, којима се осигурава њихово коришћење и управљање у складу са стандардима које је утврдила Републичка дирекција за комуналне делатности. У изузетним случајевима, Влада Републике Србије може овластити министарство надлежно за комуналне делатности

да на наведеним подручјима преузме све или поједине надлежности за обављање послова за које је према закону надлежна јединица локалне самоуправе.

Чланом 5. уређени су вршиоци комуналних делатности. Уређење вршилаца комуналних делатности у Нацрту закона је шире од одређења у важећем закону. Важећим законом су обављањем комуналне делатности могли да се баве јавна комунална предузећа као и привредна друштва и предузетници, уколико би им било поверено обављање делатности или појединих послова. Према Нацрту закона, комуналним делатностима могу да се баве и: орган управе јединице локалне самоуправе, сеоска месна заједница, којој се у складу са одлуком јединице локалне самоуправе, а на основу закона, могу поверити, уз обезбеђивање за то потребних средстава, комунални послови који служе потребама становника те месне заједнице као и традиционална верска заједница, која у складу са одлуком јединице локалне самоуправе, а на основу закона, може обављати послове уређивања и одржавања гробаља. Комуналним делатностима се могу бавити и друга лица одређена законом.

Чл. 6. и 7. уређена је обавеза јединице локалне самоуправе да подстиче конкуренцију у обављању комуналних делатности и одређени изузеци од овог општег начела. Нацртом је предвиђено да комуналну делатност може да обавља свако лице, под условима одређеним законом. Суштина овог начела садржана је у праву локалне самоуправе да све делатности, осим водоснабдевања, пречишћавања отпадних вода и даљинског грејања топлотом водом и паром може поверити лицима одређеним законом. Надлежност водоснабдевања као ни поједини послови у оквиру ове надлежности се не могу поверавати и од овог правила нема изузетака. Са друге стране, поједини послови у оквиру делатности пречишћавања отпадних вода и даљинског грејања могу се поверити привредном друштву које поседује вишак капацитета, односно, које преузме обавезу да изгради одговарајуће постројење, које постаје техничко-технолошки део јединственог система. Наравно, јавна комунална предузећа у области водоснабдевања као и друга комунална предузећа ће као и до сада моћи да уговарају пружање одређених услуга са јавним и приватним предузећима као понуђачима уз непосредну примену Закона о јавним набавкама (нпр. услуга детекције кварова на мрежи, услуга одржавања машинског или возног парка, услуга наплате потраживања).

У поглављу III уређени су услови које морају да испуне вршиоци комуналне делатности.

Чланом 8. предвиђено је да сви вршиоци комуналне делатности морају да буду регистровани за обављање комуналне делатности и да поседују одговарајуће техничке, оперативне и кадровске услове за обављање делатности.

Чланом 9. предвиђено је да је један од обавезних квалификационих услова за учествовање на конкурс за поверавање комуналних делатности и доказ о испуњености услова за обављање комуналне делатности. Републичка дирекција за комуналне делатности је овлашћена да донесе Правилник о критеријумима за оцену услова за обављање комуналне делатности у року од шест месеци од дана ступања Закона на снагу. У сваком конкретном случају, Дирекција је у обавези да у року од 15 дана од дана достављања захтева предузећа или предузетника, који учествује на конкурс за поверавање делатности покрене поступак у складу са Правилником и донесе решење о испуњености услова за обављање комуналне делатности.

У поглављу IV уређени су делокруг и послови Републичке дирекције за комуналне делатности.

Чл. 10. и 11. уређена је надлежност Републичке дирекције за комуналне делатности. Дирекција је посебна управна организација, која обавља послове државне управе и стручне послове у областима унапређивања и развоја комуналних делатности. Дирекција има својство правног лица.

Чланом 12. уређени су послови Дирекције. Дирекција је орган управе надлежан за стручне послове у домену комуналних делатности. Дирекција је надлежна да даје сагласност јединици локалне самоуправе да одреди неку другу делатност мимо већ одређених петнаест делатности као комуналну и пропише услове за њено обављање. Дирекција предлаже Влади Републике Србије мере за унапређивање услова за обављање комуналних делатности, утврђује методологију за формирање цена, даје мишљење о захтеву за промену цена и утврђује стандарде приступачности цена у областима водоснабдевања, парног грејања, превоза путника и управљања комуналним отпадом, прописује обавезни садржај студије оправданости за поверавање комуналних делатности итд.

У поглављу V уређен је поступак поверавања комуналних делатности.

Чланом 15. одређен је појам поверавања комуналне делатности. Под поверавањем комуналне делатности подразумева се уговорно уређивање права на обављање комуналне делатности између јединице локалне самоуправе и вршиоца комуналне делатности (под којим се подразумева и предузеће са мешовитим власништвом јавног и приватног капитала). Обавеза поверавања не постоји у случајевима када је јединица локалне самоуправе основала јавно комуналном предузеће за обављање следећих делатности: водоснабдевање, пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода и производња и снабдевање паром и топлим водом. Нацртом закона (члан 57. став 3. предвиђена је обавеза локалне самоуправе да у року од пет година након ступања закона на снагу обавезно покрене поступак поверавања за обављање следећих делатности ако се те делатности обављају од стране јавног комуналног предузећа: одржавања јавног осветљења, одржавања чистоће на јавним површинама, одржавања зелених површина, одржавања стамбених зграда, димничарске делатности и делатности зоохигијене. Дакле, Нацрт закона предвиђа увођење обавезне конкуренције и у ове делатности, у року од пет година од дана ступања закона на снагу. Као што је већ напоменуто, у области водоснабдевања не може се поверити нити обављање делатности нити обављање појединих послова у оквиру те делатности. У области пречишћавања и одвођења атмосферских и отпадних вода и производње и снабдевања паром и топлим водом, могу се поверити само поједини послови у оквиру делатности, уколико приватни оператер поседује вишак капацитета, односно, преузме обавезу да изгради одговарајуће постројење, које постаје техничко-технолошки део јединственог система (члан 7. став 3. Нацрта). Сеоској месној заједници се могу поверити, уз обезбеђивање за то потребних средстава, комунални послови који служе потребама становника те месне заједнице а традиционалној верској заједници се могу поверити послови уређивања и одржавања гробаља (члан 5 Нацрта).

Чланом 16. уређена је дужина поверавања комуналне делатности. Поверавање делатности се врши на рок од пет година, осим уколико се обављање комуналних делатности поверава вршиоцу комуналних делатности, који преузима обавезу улагања средстава у изградњу комуналне инфраструктуре. У том случају период на који се поверавање врши може трајати до пет година дуже од очекиваног периода повраћаја уложених средстава, али укупан период поверавања не може трајати дуже од 25 година.

Члан 17. уређује могућност локалне самоуправе да обавезе носиоца комуналне делатности, коме се поверава ова делатност или поједини послови у оквиру те делатности да плаћа накнаду за право на обављање комуналне делатности. Ова одредба омогућава локалној самоуправи да у складу са резултатима студије оправданости поверавања објективно процени и степен економске исплативости пројекта поверавања и у складу са тим захвати део добити од обављања комуналне делатности која потенцијално може да представља стабилан и солидан буџетски приход током периода поверавања.

Нацртом закона о комуналним делатностима успостављена су два поступка поверавања комуналних делатности. Комуналне делатности одржавања јавног осветљења, одржавања чистоће на јавним површинама, одржавање зелених површина, одржавање стамбених зграда, димничарска делатност и делатност зоохигијене поверавају се у поступку утврђеном законом којим се уређују јавне набавке (**члан 24**). Остале делатности поверавају се у поступку уређеном **чл. 18-23**. Нацрта закона.

Члан 18. уређује обавезу извршног органа јединице локалне самоуправе (то може бити како председник општине, односно градоначелник или веће у зависности од статутарне поделе надлежности у овој области) да наручи израду студије оправданости у сваком случају у коме процени, на основу анализе постојећег стања у одређеној области (осим области одржавања јавног осветљења, одржавања чистоће на јавним површинама, одржавања зелених површина, одржавања стамбених зграда, димничарске делатности и делатности зоохигијене) да је у тој области потребно поверити обављање делатности. Дакле, први корак у поступку поверавања комуналне делатности је израда студије оправданости поверавања.

Члан 19. уређује обавезне елементе студије оправданости, при чему је Републичка дирекција за комуналне делатности овлашћена (члан 12. став 1. тач. 7) да детаљно пропише садржај студије оправданости за сваку од комуналних делатности за које је студија оправданости према закону обавезна.

Члан 20. уређује фазу поступка поверавања, након добијања студије изводљивости. На основу резултата студије изводљивости, извршни орган процењује да ли је поверавање комуналне делатности оправдано или није. У овој фази извршни орган се такође опредељује и за облик поверавања (уговорно поверавање или заједничко предузеће) као и за рок поверавања. Након што је заузео став о облику поверавања, року поверавања и свим осталим битним елементима поверавања, извршни орган сачињава предлог конкурсне документације, предлог уговора о поверавању (који такође представља део конкурсне документације) као и предлог оснивачког акта мешовитог предузећа уколико је процењено да поверену делатност треба да обавља заједничко предузеће. Сви ови предлози аката достављају се Републичкој дирекцији за комуналне послове. Након што она достави своје мишљење о оправданости поверавања организује се јавна расправа. Јавна расправа траје најмање тридесет дана и током трајања расправе јавност има прилику да се изјасни о предлогу свих докумената о поверавању, имајући у виду већ добијено мишљење Дирекције.

Чланом 21. уређена је обавеза извршног органа да након завршетка јавне расправе (а узимајући у обзир мишљење Дирекције, позитивно или негативно, као и резултате јавне расправе) достави скупштини општине предлог одлуке о начину обављања комуналне делатности.

Уколико јединица локалне самоуправе одлучи да спроведе поступак поверавања, јавни конкурс се спроводи применом закона којим се уређују јавне набавке (**члан 22**).

Члан 23. уређује обавезне елементе уговора о поверавању, чији детаљни садржај за поједине области прописује Дирекција (члан 12. став 1. тач. 8).

У поглављу VI уређено је обављање комуналних делатности за две или више јединица локалне самоуправе (међуопштинска сарадња у комуналној области).

Ово поглавље уводи више нових елемената у самом процесу заснивања међуопштинске сарадње у циљу ефикаснијег доношења одлука о успостављању и спровођењу сарадње. Међуопштинска сарадња може се успоставити, и у пракси се и до сада успостављала, уз учешће приватног инвестиционог капитала као и без овог учешћа (само ангажовањем буџетских средстава јавног сектора) те се Нацртом закона предвиђа, ради заштите јавног интереса, као и интереса сваког појединачног учесника у преговорима о заснивању међуопштинске сарадње, да се на успостављање и

спровођење међуопштинске сарадње у најважнијим секторима сходно примењују одредбе које су предвиђене за поверавање комуналних делатности.

Чланом 25. предвиђено је да се међуопштинска сарадња успоставља уговором.

Члан 26. предвиђа да извршни органи јединица локалне самоуправе, учесница преговора о успостављању сарадње, обавезно именују по два представника у одбор за успостављање међуопштинске сарадње. Одбор припрема предлог о изради студије оправданости заједничког обављања комуналних делатности. Овај предлог о изради студије, који припрема Одбор, представља основ за одлучивање сваке појединачне јединице локалне самоуправе о давању одобрења за израду студије оправданости сарадње. Основна садржина студије оправданости одређена је законом. Уколико се међуопштинска сарадња успоставља уз учешће приватног сектора (поверавање делатности), на садржину студије оправданости примењују се одредбе члана 19. о садржини студије оправданости поверавања комуналне делатности. Изради студије оправданости се приступа ако су надлежни органи свих јединица локалне самоуправе обухваћених предлогом за израду студије оправданости закључком наложиле израду студије оправданости. Извршни органи учесница у сарадњи могу овластити одбор да спроводи све оне радње које су у поступку поверавања предвиђене као радње за чије је спровођење надлежан извршни орган јединице локалне самоуправе.

Чланом 27. Нацрта уређен је поступак за одлучивање о заједничком обављању комуналне делатности, као и обавезна садржина уговора о заједничком обављању комуналне делатности. Уговор о заједничком обављању комуналне делатности ступа на снагу ако га у истоветном тексту, заједно са свим пратећим документима, усвоје све скупштине учесница у сарадњи у временском интервалу који не може бити дужи од 3 месеца.

Чланом 28. предвиђена је могућност оснивања Међуопштинског савета за обављање комуналне делатности, који у поступку спровођења уговора о међуопштинској сарадњи може имати она овлашћења која му повере појединачно јединице локалне самоуправе и то: расписивање конкурса за поверавање комуналне делатности, одлучивање о поверавању комуналне делатности, надзор над обављањем комуналне делатности, давање сагласности на промену цена и слично.

У поглављу VII уређена су права и обавезе вршиоца комуналне делатности и корисника комуналних услуга.

Чланом 29. уређен је настанак облигационог односа између вршиоца и корисника комуналне услуге, који, уколико се између корисника и вршиоца не закључује појединачни уговор о пружању услуге, настаје даном када је започето пружање услуге. На све остале елементе облигационог односа између корисника и пружаоца услуга примењују се одредбе Закона о облигационим односима.

Овим поглављем, **чл. 30-37.** такође су уређене и опште обавезе вршиоца комуналне делатности, његове обавезе у случају планираних и непланираних прекида испоруке, обавезе јединице локалне самоуправе према корисницима у случају непланираних прекида испоруке, опште обавезе корисника комуналне услуге према вршиоцу, посебна обавеза корисника комуналне услуге да обезбеди приступ комуналној инфраструктури вршиоцу комуналне делатности као и обавеза вршиоца комуналне делатности, који је обавља као поверену делатност, да посебно исказује у свом рачуноводству све приходе и расходе који су везани за обављање поверене комуналне делатности, уколико уз то обавља још неку делатност.

У поглављу VIII уређено је финасирање комуналних делатности.

Чланом 38. проширена је листа извора финансирања комуналних делатности накнадом за поверавање комуналне делатности (члан 17 Нацрта закона).

Чл. 39 и 40. прописани су принципи за утврђивање цена комуналних услуга и обавеза Дирекције да пропише методологију за утврђивање цена комуналних

услуга на основу законом утврђених принципа. Носећи принципи су постепено достизања економске цене и поштовање стандарда приступачности. Овим стандардом се штити право потрошача који нису у могућности да себи приуште услугу чија је цена формирана на основу економских принципа. Методологијом ће се такође постепено елиминисати сада постојећа велика разлика у ценама између различитих категорија потрошача, који сада за квалитативно исту услугу плаћају различиту цену, чиме се врши дискриминаторно и економски неоправдано унакрсно субвенционисање различитих категорија потрошача. Јединица локалне самоуправе је у обавези да прати кретање цена комуналних производа и услуга, а нарочито усклађеност цена комуналних услуга са методологијом и стандардима које прописује Дирекција.

Чланом 41. прописан је поступак за промену цена комуналних услуга. Као и до сада, на промену цена сагласност даје надлежни орган јединице локалне самоуправе. Републичка дирекција за комуналне делатности је надлежна да да мишљење на образложени захтев за промену цена. Ово мишљење не обавезује јединицу локалне самоуправе. Свака фаза у поступку за промену цена има рок, у коме надлежни орган има обавезу у којој мора да се изјасни по поднетом захтеву. Уколико се не изјасни, сматра се да је захтев одобрен, односно дато позитивно мишљење на промену цене.

Чланом 42. Нацрта закона омогућено је јединици локалне самоуправе да утврди категорије корисника комуналне услуге који плаћају субвенционiranу цену комуналне услуге, као и износ субвенција за сваку категорију. Субвенционисани део цене јединица локалне самоуправе надокнађује вршиоцу комуналне делатности из буџета.

У поглављу IX уређен је својинско-правни режим на комуналној инфраструктури и финансирање изградње комуналне инфраструктуре

Чланом 43. предвиђено је да на објектима и уређајима у јавној својини, који се користе за обављање комуналне делатности, даном ступања на снагу овог закона, право својине стиче јединица локалне самоуправе на чијој се територији ти објекти и уређаји налазе. Јединица локалне самоуправе је слободна да располаже својим правом својине на овим објектима и уређајима, осим правом својине на мрежама и објектима који служе обављању делатности пречишћавања и дистрибуције воде, као и одвођења и пречишћавања атмосферских и отпадних вода, снабдевању паром и топлим водом и објектима и уређајима, који служе обезбеђивању јавног осветљења. Ова одредба се примењује као суплементарна одредби Нацрта којом се забрањује поверавање делатности поверавања водоснабдевања, а послови пречишћавања и дистрибуције воде, као и одвођења и пречишћавања атмосферских и отпадних вода се могу поверити само инвеститору који изгради нову комуналну инфраструктуру или поседује вишак сопствених капацитета (пречишћивач или топлану). Овим чланом је предвиђено и да ако јединица локалне самоуправу у поступку поверавања да земљиште у својини јединице локалне самоуправе у закуп вршиоцу комуналне делатности, након истека периода поверавања сви објекти изграђени на том земљишту постају својина јединице локалне самоуправе.

Најважнија новина у односу на важећи Закон **у члану 44.** Нацрта закона је обавеза јединице локалне самоуправе да утврди накнаду за давање средстава за обављање комуналне делатности у јавној својини у закуп или на коришћење. Ова накнада не може бити нижа од износа амортизације средстава за обављање комуналне делатности. У том смислу, на другачији и транспарентнији начин се уређује издвајање износа за амортизацију основних средстава за обнављање и изградњу нових комуналних објеката и инфраструктуре. Средства по основу накнаде за давање комуналних објеката и инфраструктуре у закуп се уплаћују у посебан буџетски фонд јединице локалне самоуправе и могу се користити само изградњу и инвестиционо одржавање објеката комуналне инфраструктуре.

У члану 45. уређено је право својине на уређајима за мерење потрошње

комуналних производа и услуга. Појединачни инструмент који служи за мерење потрошње топле воде и воде за индивидуалне објекте становања, пословне објекте и друге индивидуалне потрошаче спада у опрему објекта, а његову набавку, уградњу, трошкове експлоатације и функционисања сноси власник. Носилац комуналне делатности закључује уговор са власником мерног инструмента о закупу мерног инструмента са неограниченим роком трајања, а мерни инструмент се уноси у основна средства вршилаца комуналне делатности.

У поглављу X уређен је надзор над применом овог закона.

Чланом 46. Нацрта закона предвиђено је да надзор над применом овог закона врши министарство надлежно за комуналне делатности, а на територији АП Војводине, надлежни органи АП Војводине врше надзор над применом Закона, као поверени посао. Истим чланом предвиђено је да послове инспекцијског надзора над применом закона као и подзаконских прописа и стандарда обављања комуналних делатности врши министарство надлежно за комуналне делатности преко републичких инспектора за заштиту животне средине. Надзор над законитошћу рада вршилаца комуналне делатности врши јединица локалне самоуправе.

Чл. 47-51. уређује републички инспекцијски надзор у примени овог закона, као и права и дужности комуналне инспекције и међусобни однос комуналне инспекције, комуналне полиције и републичких инспекцијских служби.

У поглављу XI садржане су казнене одредбе.

Чл. 52-56. уређене су казнене одредбе: прекршаји одговорног лица у јединици локалне самоуправе, преступи, прекршаји правног лица, предузетника и физичког лица.

У поглављу XII садржане су прелазне и завршне одредбе.

Чл 57. и 58. уређене су обавезе јединице локалне самоуправе као оснивача и јавног комуналног предузећа да у року од шест месеци од дана ступања овог закона на снагу закључе уговор о обављању комуналних делатности, којим ће се уредити начин достизања стандарда ефикасности јавног комуналног предузећа (показатељи и мерила) у домену финансијског, оперативног, организационог и техничког пословања а нарочито достизања квалитета и обухвата комуналних услуга, кретања цена, броја запослених, степена улагања у одржавање и изградњу комуналне инфраструктуре као и начина извештавања јавног комуналног предузећа оснивачу у складу са критеријумима и стандардима које прописује Дирекција. Иако је до сада законом било дозвољено да питања која нису уређена одлуком о оснивању ЈКП оснивачи и комунално предузеће уреде уговором, у пракси ови уговори скоро и да нису постојали. Тамо где су постојали, јављали су се велики проблеми са тумачењем и применом те су очекивани резултати на плану побољшања квалитета управљања и пословања ЈКП углавном изостајали. Како се одредбом члана 58. обавезује и јединица локалне самоуправе, као оснивач да побољша сопствене управно-надзорне какацитете у погледу праћења квалитета пословања предузећа, очекује се да ове мере доведу до постепеног побољшања пословања у комуналној облсти.

Чланом 59. предвиђен је, између осталог, рок од шест месеци у којем Републичка дирекција за комуналне делатности дноси подзаконске прописе предвиђене Законом.

Чланом 60. уређен је рок за престанак важења раније важећих прописа, а **чланом 61.** стандард постепеног усаглашавања цена са економским принципима, у

складу са роковима које одреди Дирекција, а који ће зависити од специфичности комуналне делатности као и од степена развоја јединица локалне самоуправе.

Чланом 62. одређен је рок за ступање Закона на снагу од 8 дана.

IV ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог Закона потребно је обезбедити у буџету Републике Србије 2011. годину средства за оснивање и рад Републичке дирекције за комуналне делатности у износу од 30.000.000 динара.